

זבחים דף ז

עניין: עולה דורון היא, דין דראש השנה

משנה למלך שגגות פ"ג ה"ז ד"ה וראיתי

למלאכתו היו מומל' מו לא קשיא מוצא רשעים דזבח רשעים לא מיקרי אלא במומר להכשים אכל למלאכתו לא וא"כ אינטיק קרא לומר דאפילו מומר למלאכתו אינו מביא קרבן על אותו חטא כל שלא עשה תשובה אכל ודאי אם עשה תשובה מהני. ואף לסברת הרב בעל לח"מ ז"ל שכתב בריש פרק ז' מהלכות אלו

דס זבחים

(שם ע"ב) גמ' ואמר עולה וזון הוא ה"ד אי דלא עבד תשובה זבח ר"ח עיין מ"ל פ"ג מה' שגגות ה"ז שכתב בפשטות היכי דעבר למלאכתו לא הוי זר"ח עיי"ש ולכא"ו מה איך אי דלא עבד תשובה זבח ר"ח דילמא עולה אחי לכפר היכי דעבר על עשה למלאכתו ולא עבד תשובה דלא הוי זר"ח ועיין שו"ע י"ב ע"ב יוקשה ג"כ קן לכא"ו ודויק:

זבחי קודש להגר"מ שטרנבוך

והנראה מוכרח מכלן שאין גדר רשע לענין דין זבח רשעים מועצה תלוי בגדר רשע דכל המורה כולה, דלענין שיעול הקרבן לכפר עליו על מה שנכשל בו כל עוד שאינו שב בתשובה גמורה אין הקרבן מכפר ואע"פ שאינו רשע ממש מ"מ אין הקצ"ה חפץ בקרבנו עד שישוב כדמכיר לא תחפץ זבח ואמתה וגו' זכאי אלוקים רוח נשברה, כלומר כל זמן שאינו שב אין הקצ"ה רואה קרבנו אלא יסוד קודש כפי כמו ואז יש תועלת בקרבנו לראות עליו.

גמ' קידושין מט:

מפני עושרו י' על מנת שאני צדיק אפילו רשע גמור מקודשת שמא הרהר תשובה בדעתו י' על מנת שאני רשע אפילו צדיק

מנחת חינוך מצוה שסד, ג

[ג] והנה מה שכתבתי לעיל [אם א'] נהי דידיו מעכב כפרה מ"מ הוא בעצמו הוי לדיק אם עשה תשובה בלב, כמו שכתבתי בקידושין מ"ט ע"ב, דאפילו רשע גמור אמרינן שמא הרהר תשובה בלבו, הוא אמת נכון וצריך לדיק ורשע לא תליא בכפרה כמו שכתבתי לעיל ולפי זה קשיא לי לפי מה שכתבתי דעת הר"מ דידיו מעכב הכפרה, ומ"מ לא הוי רשע אלא לדיק גמור כמבואר להדיא בש"ס שם דעל ידי תשובה בלב הוי לדיק, א"כ מאי מקשה בש"ס דשנועט י"ב ע"ב אהא למבואר

משיעורי הגרי"ד

הי"ד אי דליכא תשובה זבח רשעים תועבה וק' דהר"מ בפ"ג דמעה"ק ה"ד פסק דישאל שהוא מומר לע"ז או מחלל שבת בפרהסיא אין מקבלין ממנו קרבן כלל וכו' וכן בפ"ג בשגגות ה"ז וא"כ הפסול של זבח רשעים תועבה נאמר רק ברשע שהוא מומר ואיך אמרינן הכא דגם בעשה קיום דין זה ותי' הגרי"ד דבדין זבח רשעים איכא ב' דינים. חדא הפסול בקרבן וזהו רק במומר והשני דאין הקרבן מכפר אפי' כפרת עשה אם לא עשה תשובה.

רמב"ם הלכות תשובה פ"א

א כל מצות שבתורה בין עשה בין לא תעשה אם עבר אדם על אחת מהן בין בודון בין בשגגה כשיעשה תשובה וישוב מחטאו חייב להתודות לפני האל ברוך הוא שנאמר איש או אשה כי יעשו וגו' והתודו את חטאתם אשר עשו זה וידיו דברים. וידיו זה מצות עשה. כיצד מתודין אומר אנא השם חטאתי עייתי

רמב"ם הלכות תשובה פ"ג

ב *אדם שעונותיו מרובין על זכויותיו מיד הוא מת ברשעו שנאמר על רוב עונך. וכן מדינה שעונותיה מרובין מיד היא אוכרת שנאמר זעקת סדום ועמורה כי רבה וגו'. וכן כל העולם כולו אם היו עונותיהם מרובין מזכויותיהן מיד הן נשחטין שנאמר וירא ה' כי רבה רעת האדם. ושקול זה אינו לפי מנין הזכויות והעונות אלא לפי גודלם. יש זכות שהיא כנגד כמה עונות שנאמר יען נמצא בו דבר טוב. ויש עון שהוא כנגד כמה זכויות שנאמר וחטא אחד יאבד טובה הרבה. ואין שוקלין אלא בדעתו של אל דעות והוא היודע היאך עורבין הזכויות כנגד העונות: ג כל מי שניחם על המצות שעשה ותהה על הזכויות ואמר בלבו ומה הועלתני בעשייתן הלואי לא עשיתי אותן הרי זה איבד את כולן ואין מזכירים לו שום זכות בעולם שנאמר וצדקת הצדיק לא תצילנו ביום רשעו אין זה אלא בתוהה על הראשונות. וכשם ששוקלין זכויות אדם ועונותיו בשעת מיתתו כך בכל שנה ושנה שוקלין עונות כל אחד ואחד מבאי העולם עם זכויותיו ביום טוב של ראש השנה. מי שנמצא צדיק נחתם [א] לחיים. ומי שנמצא רשע נחתם למיתה והבינוני תולין אותו עד יום הכפורים אם עשה תשובה נחתם לחיים ואם לאו נחתם למיתה: ד *אע"פ שתקיעת שופר בראש השנה גזירת הכתוב רמז יש בו כלומר עורו ישינים משנתכם ונרדמים